

Ako riadiť výučbu v domácom prostredí v čase koronavírusu

Autentické príklady od učiteľov prevzaté z #FCL Talks

Montserrat Jiménez Vila

metodička, učiteľka odbornej prípravy, stredná škola, Prats de la Carrera High School

Svoje postrehy z aktuálneho obdobia predstavuje z pozície učiteľky v strednej škole, ale aj z pozície metodičky organizácie Vedruna Catalunya Educació, ktorá zastrešuje odbornú pomoc pre 36 škôl, z ktorých každá je zameraná na inú vekovú kategóriu žiakov, má iné kurikulum, odlišné podmienky a prostredie, rozdielne rodiny a pod.

V týchto dňoch všetci zažívame neočakávanú a nepredvídateľnú situáciu. Snažíme sa dať odpoveď na otázku: Ako tomu čelia deti a dospelávajúci? Nie je jednoduché na pokyn ministerstva presunúť celý systém vzdelávania do domáceho prostredia.

Uvedomujeme si, že vzdelávanie doma nie je to isté ako vzdelávanie v školách. V tejto chvíli ho vnímame ako:

- neplánované,
- nečakané a
- nepredvídateľné.

Otázka, ktorú si kladiem, znie, ako deti a tínedžeri v skutočnosti čelia tejto situácii?

Pre všetkých vyučujúcich je veľkou výzvou, ako zapojiť všetky deti a tínedžerov do vyučovania a učenia.

Uvedomujeme si, že vzdelávanie vekovej kategórie tínedžerov doma v súčasnej situácii znamená:

- veľa cvičení,
- veľa bežných úloh,
- veľa skvelých aplikácií.

To, čo musíme naozaj urobiť, je „redizajn“, zmeniť to, ako sme veci robili doteraz.

Nosnými otázkami sú: ČO by malo byť zmenené? AKO by to malo byť zmenené? Pri zmene spôsobu vzdelávania musíme vziať do úvahy:

- úroveň pripravenosti žiakov, rodín a učiteľov,
- prístup k internetu pre rodiny a tínedžerov.

Pani Montserrat Jiménez Vila navrhuje 5 aspektov ako reakciu na zmeny, ktorým čelíme:

ČO? Čo by malo byť zmenené?

- **DÁVKOVANIE** – učitelia a žiaci sa nemôžu vzdelávaniu venovať 24 hodín 7 dní v týždni. Potrebujú čas na ďalšie dôležité veci, čas na hru, spánok či oddych. Učiteľ s tým musí v plánovaní činností počítať.
- **ZAPOJENIE** – potrebujeme zvýšiť motiváciu žiakov na učenie sa. Skúšajte ich motivovať a zapájať do činností, do učenia sa a nielen zadávať testy a otázky.
- **ZRUČNOSTI** – zamerajte sa na personálne aj profesionálne zručnosti. Je tu časový priestor na riešenie problémov, rozvíjanie kritického myslenia, napr. pri posudzovaní 'fakenews', na budovanie sebaúcty a schopností sebariadenia.
- **UNIVERZÁLNY DIZAJN VZDELÁVANIA** – je tu rovnaká príležitosť na úspech každého. Pre rôzne typy žiakov musíme vytvárať rôzne spôsoby a priestor na učenie sa.
- **SKUTOČNÉ SKÚSENOSTI ZO VZDELÁVANIA** – zamerajte sa na učebné skúsenosti vzťahujúce sa k reálnemu životu. Učenie pritom môže byť realizované podľa rozdielnych scenárov.

AKO? Ako by to malo byť zmenené?

1. PLÁNUJTE – potrebujete si naplánovať

- stratégie vyučovania a učenia,
- ciele – čo chceme dosiahnuť, čo očakávame, že budú robiť naši žiaci,
- skúsenosti zo vzdelávania – čím chceme, aby naši žiaci prešli počas vzdelávania.

2. KOMUNIKUJTE – napriek možným problémom

- komunikujte s rodičmi, žiakmi a učiteľmi, čo považujete za vhodné a potrebné,
- využite rôzne komunikačné kanály. Žiaci môžu používať aj také digitálne nástroje, ktoré ste neočakávali.

3. PRACUJTE FILOZOFIOU „IKEA – Urob si sám“

Používajte nástroje, ktoré vám a žiakom pomáhajú so:

- samoreguláciou,
- sebahodnotením a
- samoštúdiom.

Budete tak rešpektovať individuálne potreby (učebná stratégia, čas potrebný na prácu každého žiaka, nahrávka učiteľa na Youtube a pod.).

4. POSKYTUJTE SPÄTNÚ VÄZBU – je to veľmi dôležité

Nezadávať žiakom len úlohy, ale sústavne im dávajte spätnú väzbu. Podstatou našej činnosti je „informovať“ žiaka, ako sa mu darí v napredovaní. Pomôckou je „Rebrík spätnej väzby“.

- Objasňujte a vysvetľujte
- Zdôraznite význam
- Preukážte záujem
- Navrhujte žiakom odporúčania

Naším cieľom je, aby sa žiaci učili, preto im dávajte spätnú väzbu. Dilemou je stále otázka: Hodnotenie alebo klasifikácia?

5. INŠPIRUJTE – pomáhajte a buďte mentorom

Pomáhajte a inštruujte žiaka pri jeho činnostiach.

V aktuálnych dňoch mala napr. podporná webová stránka pre učiteľov v Katalánsku 25 000 pozretí za deň. Učitelia

sa zameriavajú prioritne na zdroje, ktoré sa venujú personalizovanému učeniu.

Dva príklady, kde sme boli úspešní pri práci so žiakmi

Prvý sa týka použitia nástroja na sebariadenie a sebahodnotenie. Druhý sa týka zapojenia, vzájomnej komunikácie a virtuálneho stretávania sa.

1. Platforma HyperDocs – <https://hyperdocs.co/>

A hyperdoc

Často používam HyperDocs, kde pripravujem aktivity pre mojich žiakov. Odporúčam, aby ste ju používali, pretože podporuje cyklus učenia.

Platforma podporuje personalizované, objavné, reflektujúce vzdelávanie sa, stimulujúce napredovanie žiakov.

Pomocou IKT nástrojov (nahrávka učiteľa, práca s digitálnym textom a pod.) učiteľ sleduje rast rôznych zručností žiaka v cykle objavného, sebahodnotiaceho vzdelávania žiaka. Žiak si vyberá z viacerých možností, akým spôsobom obsah učiva objaví, spracuje a aplikuje v reálnych činnostiach. Učiteľ je facilitátorom činností žiaka.

A hyperdoc

Na tomto obrázku je ukážka z môjho HyperDoc.

Na zapojenie si žiaci mohli vybrať aktivity z Youtube, Netflix, Spotify a pozerať filmy alebo čítať knihy. Potom dostali jednoduchú úlohu týkajúcu sa toho, čo sledovali. Ďalej riešili bádateľské aktivity, napr. prostredníctvom Padletov si na tabule zaznamenávali zaujímavé zistenia.

V tretom kroku, ktorý bol zameraný na objasňovanie a vysvetľovanie, žiaci využili aplikácie ako Pinterest, GoogleSlides, aby sa naučili, ako písať rôzne typy správ. Vo štvrtom kroku nahrali svoje produkty napr. do Google Classroom a cez Instagram ich zasielali spolužiakom a známym. Stali sa súčasťou ich portfólia, ktoré si robíme v triede.

2. Zapájanie žiakov

Na zapájanie žiakov a vzájomnú výmenu informácií a komunikáciu Montserrat Jiménez Vila odporúča projektové vyučovanie. Poskytuje priestor na komunikáciu žiakov v rôznych predmetoch, prácu na rôznych úlohách a vzájomné hodnotenie.

Za dôležité považuje zapojiť žiakov do vyučovania. Za vynikajúcu platformu považuje metaverziu virtuálnej reality. Z učiteľov sa takto stali virtuálni učitelia.

Môžete pracovať v prostredí vlastného počítača, používať rôzne aplikácie na hlasovanie, opytovanie, videá, linky, čokoľvek sa vám páči, aby ste si navrhli vzdelávanie založené na získavaní učebných skúseností.

Metaverzia napríklad generuje kódy, linky, ktoré sú ľahko medzi žiakmi zdieľateľné napr. v prostredí Google Classroom. Ak sa žiak nevie pripojiť, zasielajú mu link napríklad na WhatsApp aplikáciu, pretože spoločným zámerom je, aby boli do takéhoto vzdelávania zapojení všetci žiaci.

Záleží na tom, aby bol každý žiak pripojený. V rôznych typoch výziev a možností (Challenge) má žiak priestor na realizáciu svojich zručností. Každá výzva je zameraná na rozvíjanie iných zručností, napríklad prvá na oblasti reflexie a diskusie, druhá na tvorivú činnosť, tretia na STEM a 3D dizajn, štvrtá na sebahodnotenie.

Pani Montserrat Jiménez Vila zdieľala optimistické presvedčenie, že v závere ťažkého obdobia budeme spokojní s jeho zvládnutím.

Záznam príspevku nájdete na youtube: https://www.youtube.com/watch?v=rpkrX_-K7Jo

Spracovali:

Mária Pappová, MPC DP Nitra

Vladimír Laššák, MPC RP Banská Bystrica